fiksuotus pastato 1 ir pastatų 3 ar 4 radimo vietas. Istoriniai ir archeologiniai tyrimai rodo, kad XIX a. dvaro statiniai (išlikę rūmai, virtuvė, arklidės, perstatytas tarnų namas, neišlikę – administracijos pastatas, 2020 m. lokalizuotos arklidės ir dvaro vartai) perkeliami į PV sodybos pusę.

Šiauliai Manor Site

In 2022, in the area of the Šiauliai Manor Park that was undergoing renovations, 10 test pits with a total area of 20 m^2 were excavated, and a 3,418 m^2 area was surveyed along the walking paths (paths 1–8) and utility trenches, which were dug for lighting cables (trenches 1–9). The remains of 11 structures (buildings 1–11) and 2 storage pits (pits 1, 2) were recorded during the surveys (Fig. 1). Building 1 was constructed of grooved brick and contained a vaulted cellar (Figs. 2–3). This was presumed to be the "Great Palace" of the old manor, which was built in the second half of the 17th–18th centuries. The majority of the buildings were dated to the 17th century (buildings 2–7, 9, 11), whereas buildings 8 and 10 were dated to the 17th–start of the 18th centuries (Figs. 4–6). A total of 3,724 archaeological finds were collected, of which 79% were from Pit 1. The majority of the finds were ceramics, predominantly sherds of rustic pottery. There were also panel, cornice and pot-shaped stove tiles, window and bottle glass, and coins dating to the 17th–20th centuries (Figs. 7–9).

Dalia Ostrauskienė,
Jurgis Sadauskas

Vegerių kaimavietė

2022 m. Vegerių kaime (Akmenės r., Naujosios Akmenės kaimiškoji sen.) buvo vykdomi žvalgomieji tyrimai teisinės apsaugos statuso neturinčioje Vegerių kaimo vietovėje. 2020 m. S. Sprindys jau vykdė archeologinius tyrimus Vegerių kaimo Š dalyje, arčiau XVIII a. statytos bažnyčios (*ATL 2020 metais*, p. 473–475). Tyri-

1 pav. Vegerių kaimo 2022 m. žvalgomųjų tyrimų situacinis planas: 1 – 2022 m. žvalgomųjų tyrimų vietos; 2 – 2018 m. žvalgymai; 3 – apytikslės tirtų sodybų ribos. J. Sadausko brėž.

Fig. 1. Area plan of the exploratory excavation at Vegeriai village in 2022: 1 – 2022 exploratory excavation areas; 2 – 2018 field survey area; 3 – approximate outline of the investigated homesteads.

2 pav. Šurfo 5 vietos vaizdas iš Š atliekant tyrimus. J. Sadausko nuotr.

Fig. 2. Test pit 5 during the excavation, viewed from the N.

0 5 cm

3 pav. Šurfe 14 dirvožemyje aptikta puodo šukė. J. Sadausko nuotr.

Fig. 3. Potsherd found in test pit 14.

0 1 cm

4 pav. Šurfe 13 dirvožemyje aptikta vario lydinio grandelė. J. Sadausko nuotr.

Fig. 4. Copper alloy ringlet found in test pit 13.

mai nebuvo itin informatyvūs – archeologinis sluoksnis aptiktas tik 4 šurfuose iš 35. Tiesa, tuomet nuspręsta, jog pasirinkta netinkama metodika: tyrinėtas vienas plotas, kurio didžioji dalis pateko į buvusių daržų ir ariamų laukų teritoriją. Po tyrimų archeologas iškėlė hipotezę, kad bandant lokalizuoti archeologinį sluoksnį, reikėtų vadovautis 1866 m. Vegerių miestelio planu ir žvalgomuosius tyrimus atlikti arčiau gatvių ir sodybų. Kaip tik tokia metodika pasirinkta 2022 m. archeologiniams tyrimams.

Žvalgomieji tyrimai vykdyti teritorijose, kuriose manyta, jog gali būti išlikęs archeologinis sluoksnis. Teritorijos parinktos atsižvelgiant į 1866 m. Vegerių miestelio planą. Dalyje numatomų žvalgomųjų tyrimų plotų 2018 m. dr. Gedimino Petrausko vykdytos ekspedicijos metu buvo aptikta XI–XVIII a. radinių: vario lydinio papuošalų, LDK, ATR, Švedijos ir Livonijos monetų (*ATL 2018 metais*, 2019, p. 499–514). Žvalgomųjų tyrimų metodika pasirinkta tam, kad būtų nustatyta, ar teritorijose yra susiformavęs archeologinę vertę turintis kultūrinis sluoksnis, ar vis dėlto aptinkami tik pavieniai radiniai.

2022 m. tyrinėtoje Vegerių kaimo vietoje ištirti 8 2x1 m dydžio ir 6 2x2 m šurfai. Iš viso iki įžemio ištirtas 40 m^2 plotas (1 pav.). Archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas – po ariamu dirvožemiu pasiektas įžemis (2 pav.). Manoma, tirtų šurfų vietose galėjo

būti susiformavęs kultūrinis sluoksnis, nes aptikta pavienių radinių, datuojamų XVII–XVIII a., taip pat pavienių duobių su XVII–XVIII a. radiniais, bet dėl mažo sluoksnių gylio šie buvo sunaikinti XX a. arimų metu. Įžemis – gelsvas ar rausvas molis – pasiektas 20–90 cm gylyje. Viename iš šurfų (13) aptikta duobė su 2 galvijų palaikais datuojama XVIII–XIX a. Atsižvelgiant į gyvulių amžių ir lytį (patelė ir naujai atsivestas gyvulys), radimo aplinkybes ir tafonomiją, manoma, kad aptiktos veršiavimosi metu nugaišusių karvės ir veršiuko liekanos.

Inventorinti 58 radiniai datuojami XVII–XIX a.: 45 buitinės keramikos šukės (3 pav.), 7 statybinės keramikos fragmentai, 2 sagos, 3 monetos ir 1 vario lydinio grandelė siejama su vėlyvuoju geležies amžiumi (4 pav.). Taip pat aptikta daugybė archeologinės vertės neturinčių, vėlyvų radinių: vinys, vielos gabalėliai, surūdijusių metalų fragmentai, butelių ir kitų stiklų duženos, buitinės keramikos šukės ir t. t., kurie dėl menkos mokslinės vertės nebuvo inventorinami.

Vegeriai Village Site

In 2022, an exploratory excavation was carried out in the village of Vegeriai (northern Lithuania, Akmenė district) consisting of 8 test pits measuring 1 x 2 m and 6 test pits measuring 2 x 2 m. The total area excavated down to the sterile soil was 40 m^2 (Fig. 1). No archaeologically valuable layers were detected, as the sterile soil was reached right under the ploughed soil (Fig. 2). A total of 58 representative finds were catalogued (Fig. 3), most of which were dated to the 17th–19th centuries. One copper alloy ringlet was found, dated to the Late Iron Age (Fig. 4).

Marius Petkus,
Darius Balsas,
Rokas Kraniauskas

Sendvario dvaras Klaipėdoje

2022 m. Klaipėdoje, sklypuose Mokyklos g. 33 ir Tilžės g. 51, buvo atlikti žvalgomieji tyrimai (1 pav.). Tyrimai vykdyti Sendvario dvaro sodybos fragmentų teritorijoje. 2021 m. sklype Mokyklos g. 33 tyrimus vykdė M. Petkus. Ištirta 17 šurfų, bendrai 34 m^2 plotas. Šurfuose atidengtos Sendvario dvare XX a. I pusėje stovėjusių pastatų liekanos, aptiktas XIX a. pabaigos–XX a. vidurio akmenų grindinys. Tyrimų metu fiksuoti nuo 40 cm iki 1,4 m storio kultūriniai sluoksniai, juose rasta XVII–XX a. datuojamų radinių (*ATL 2021 metais*, 2022, p. 205–207).

2022 m. buvo ištirta 11 šurfų, bendrai ištirtas 29 m^2 plotas. Šurfų numeracija tęstinė nuo 2021 m. tyrimų. Sklype aptiktos 3 dvaro pastatų liekanos – I gyvenamojo namo, ūkinio pastato ir senojo ūkinio pastato pamatai. I gyvenamojo namo liekanos rastos šurfuose 23–24 ir 28. Namo pamatų paviršius atidengtas 30–40 cm gylyje sklypo PV dalyje. Šurfuose 23 ir 28 atidengti pastato ŠV sienos pamatai, o šurfe 24 – PR sienos pamatas (2 pav.). Pastato pamatai yra 30–60 cm pločio ir 10–40 cm aukščio, sudėti iš nuo 12x9x8 cm iki 40x32x25 cm dydžio akmenų, kurie rišti rusvu kalkiniu arba pilkšvu cementiniu skiediniu. Šurfuose aptiktos pamatų apatinės dalys, kurias sudaro viena akmenų eilė, tarpuose tarp akmenų yra raudonų molinių plytų duženų. Šurfe 23 pamate yra sumūrytos raudonos molinės plytos. Plytos apskaldytos, apie 25x12x7 cm dydžio. Šurfe 28 atidengti nuo 13x10x8 cm iki 55x25x20 cm dydžio pamatiniai akmenys sudėti ant raudonų molinių plytų pado.